

תוכנית העבודה של חד"ש לטיפול במצוקות מבקשי המקלט מאפריקה ושכונות הדרום

להשקיע בשכונות במקום בכליאה; לעצור את הדלת המסתובבת של יבוא העובדים הזרים; להבטיח נגישות לשירותי בריאות ורווחה; לשלב את מבקשי המקלט ברחבי הארץ; להקים מערכת הוגנת ומתפקדת לבדיקת בקשות מקלט.

חד"ש תמשיך לפעול יחד עם נציגי שכונות הדרום, מבקשי המקלט וארגוני הסיוע, ומאמצת את עקרונות הפעולה עליהם המליצו למען שיפור תנאי המחיה של מבקשי המקלט ותושבי השכונות.

מה הבעיה?

בשנים האחרונות הגיעו לישראל אלפי מבקשי חיים שנמלטו מתנאי מצוקה, רעב, ומלחמה בארצות מולדתם באפריקה. בהיעדר מדיניות ממשלתית להסדרת מעמדם וטיפול בצרכיהם המיוחדים, התרכזו רבים מהם בשכונות מוחלשות הסובלות מהזנחה עירונית ולאומית רבת שנים. במהלך כהונת הכנסת האחרונה עסקה ממשלת ישראל רק בהגברת ההסתה, הגזענות, והטינה בין תושבי השכונות הוותיקים למבקשי המקלט מאפריקה, אך לא סיפקה מענה ראוי העונה על צרכיהם וצרכי תושבי השכונות, אשר עומד בכפיפה אחת עם התחייבויותיה של ישראל בחוק הבינלאומי.

איננו יודעים כמה ממבקשי המקלט מאפריקה זכאים להגנה חוקית כפליטים, מאחר ומשרד הפנים מסרב לבדוק בקשות מקלט פרטניות של 90% ממבקשי המקלט מאפריקה. לכן איש אינו יודע בוודאות מי הוא פליט ומי אינו כזה וכל ההצהרות על כך שהם "מסתנני עבודה" הן הסתה שאינה מגובה בנתונים. גם מבקשי המקלט מאפריקה שבקשתם נבדקת נדחים במספרים כמעט מוחלטים: כ-60% ממבקשי המקלט בישראל הם אריתראים. שיעור ההכרה ברחבי העולם במבקשי מקלט אריתראים כפליטים עומד על כ-88%. שיעור ההכרה ברחבי העולם במבקשי מקלט סודנים כפליטים עומד על כ-64%. לעומת זאת, שיעור ההכרה בפליטים בישראל עומד על כ-0.2% בלבד. בנוסף, על פי החוק למניעת הסתננות שעבר למרות מאבקים קשים שלנו בכנסת האחרונה, ניתן להחזיק מבקשי חיים במעצר מינהלי לתקופות ממושכות ללא משפט, תחילה שלוש שנים ולאחר מכן ללא הגבלת זמן ולפי שיקול דעתו של משרד הפנים. זאת לעומת תקופת המעצר המקסימאלית באירופה לדוגמא, העומדת על 18 חודשים.

עם זאת, היעדר מדיניות הגירה ברורה של ממשלת ישראל העומדת בסטנדרטים הבינלאומיים אליהם היא מחוייבת, נקלעים מבקשי חיים רבים למצבי מצוקה כלכלית וחברתית. הניסיון להקשות על יכולתם לעבוד בצורה חוקית מגביר את תופעת הניצול של מבקשי חיים על ידי מעסיקים, ודוחפים אותם לדור בצפיפות גבוהה ובמקומות בהם ההשקעה הציבורית נמוכה ממילא.

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة

במהלך הקדנציה האחרונה עסקה חד"ש רבות בבלימת מאמצי הממשלה למרר את חיי מבקשי המקלט מאפריקה באמצעות חקיקה ורדיפה שרירותית, אך גם בקידום פתרונות קונקרטיים שישפרו את תנאי המקלט מאפריקה של תושבי השכונות ויפתרו חלק מהבעיות היומיומיות איתן מתמודדים התושבים כתוצאה מהזנחת השכונות על ידי הממשלה.

מה עשינו?

לאורך השנים האחרונות ניהלנו דיאלוג רציני גם עם תושבי השכונות הוותיקים וועדי הפעולה שלהם, וגם עם נציגים של התארגנויות מבקשי המקלט מאפריקה. מצאנו שלמרות המצוקה הקשה והמתחים הקיימים, ישנו רצון עמוק בכל המעגלים האלה לקדם פתרונות אמיתיים ולהתנגד לדמגוגיה שרק תחריף את הבעייתיות הקיימת. בכנסת הנוכחית חד"ש הובילה את ההתנגדות לחוק ההסתגנות, שביקש להטיל עונשי מאסר כבדים על כל ישראלי המסייע למבקשי מקלט. מנענו את העברת החוק הזה.

תמכנו גם בכנסת וגם בשטח במאבקם של מבקשי המקלט מאפריקה ושל ארגוני הסיוע, כמו גם במאבקם של וועדי השכונות לשיפור תנאי חייהם והגדלת התקציבים לשכונות דרום תל אביב.

מה אנו מציעים?

תוכנית חירום למצוקה הבלתי אפשרית של שכונות הדרום והאזורים המוחלשים בהם רוכזו גם מבקשי המקלט מאפריקה. כליאת מבקשי המקלט מאפריקה צפויה לעלות מיליארד שקלים. אנו נאבק להשקיע את מיליארד השקלים הללו בשיפור תנאי המקלט מאפריקה בשכונות בהם נקלטו מבקשי המקלט מאפריקה וביישובים ערביים בהם נדרשת השקעה ציבורית אדירה - מיליארד שקלים בשנה יכולים לחולל מהפכה בתשתיות התחבורה, מערכות החינוך, ובדיוור הציבורי בשכונות. נאבק למען **תוכנית לשיקום חברתי וכלכלי של שכונות הדרום והאזורים המוחלשים, למען דיוור חברתי שיסייע לתושבי השכונות, וחיזוק רשת הביטחון החברתית**

הפסקה מיידית של המדיניות הגורמת לריכוז מבקשי המקלט בשכונות ובמקומות המוחלשים ביותר. אנו נפעל לפיזורם בארץ ומתן אפשרות לאלה שלא ניתן להחזירם לארצות מוצאם לעבוד בישראל. במקום לרכז את כלל מבקשי המקלט מאפריקה במקום אחד, ניתן לשלבם בקהילות רבות ומגוונות באמצעים קיימים, לדוגמא על ידי קליטתם המסודרת בעשרות מרכזי קליטה שעומדים ריקים ברחבי הארץ. אנו נדרוש מהממשלה לאתר את הפתרונות הרלוונטיים ולאפשר קליטה ושילוב אפקטיביים של מבקשי המקלט בישראל.

הפסקה מיידית של יבוא העובדים הזרים ברישיון לישראל. הבטחת מקומות העבודה בחקלאות, בבניין ובתחומים נוספים למבקשי המקלט הנמצאים בארץ. בכך יפתחו אפשרויות העסקה למבקשי המקלט מאפריקה הנמצאים כאן, אותם אי אפשר לגרש. אי אפשר לאסור על מי שחי כאן לעבוד כדי להתפרנס. איסור כזה רק דוחף לעבריינות או לניצול פוגעני של מבקשי המקלט מאפריקה. במקביל הוא מעודד מעסיקים להימנע ממתן עבודה לעובדים ישראלים שזכויותיהם מעוגנות ונאכפות. אנו נפעל להפוך את העסקת מבקשי המקלט מאפריקה לחוקית ושקופה, ולהחיל עליהם את אותן הזכויות המובטחות בחוק לכל עובד ועובדת בישראל.

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة

הקמת מנגנון שיבחן את זכויות מבקשי המקלט לקבל מעמד של פליטים. הליך בחינת בקשות המקלט בישראל אינו מצליח לקיים בחינה יסודית ובלתי תלויה. אנו נפעל להקמת מנגנון חדש שיאפשר בחינה מקצועית והוגנת של בקשות המקלט. מאסר שרירותי של מבקשי המקלט מאפריקה כפי שמתבצע היום מהווה התעללות חסרת תוחלת עם עלות כספית אדירה לציבור בישראל.

הבטחת נגישות מבקשי המקלט מאפריקה לשירותי בריאות ורווחה. אנו מאמינים כי כל אדם הנמצא בישראל זכאי לשירותים החברתיים הבסיסיים אותם מחויבת המדינה לספק. מניעת טיפול רפואי ודחיפת מבקשי המקלט מאפריקה לעוני מעצימה לא רק את מצוקתם, אלא גם את מצוקת החברה והתושבים בקרבם הם חיים. אנו נפעל להעניק את השירותים האלה בין היתר באמצעות דרישה משרי הרווחה והבריאות להעניק למבקשי המקלט מאפריקה מעמד הנקרא "תושבות חברתית". מעמד זה, הקיים כבר בחוק, מאפשר למשרדי הממשלה להכיר בזכויותיהם הבסיסיות של מבקשי המקלט מאפריקה לקבלת סיוע מן המדינה, עד אשר יוכרע מעמדם החוקי.

חד"ש - חזית דמוקרטית לשלום ושוויון
الجبهة الديمقراطية للسلام والمساواة